

Відгук
офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Шестакової Тетяни Віталіївни
на дисертацію Стешиц Ірини Вікторівни
«Управління розвитком педагогічного партнерства учителів в
умовах методичної роботи початкової школи»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Ступінь актуальності обраної теми. Концепція Нової української школи базується на засадах суб'єктності, співтворчості, партнерства, що засвідчує актуальність піднятої теми дисертації, де педагогіка партнерства розглядається в аспекті управління її розвитком, сприяння повноті її реалізації з точки зору забезпечення усіх необхідних і достатніх умов її повноформатного впровадження в практику діяльності сучасних освітніх закладів. Управлінський аспект розвитку педагогічного партнерства є дуже важливим і перспективним напрямком поліпшення якості освітньо-виховного процесу НУШ на засадах активізації суб'єктності усіх учасників навчального процесу. Відображений в дисертації аспект управління допомагає представити педагогіку партнерства в динаміці, а не лише в статистиці.

Зв'язок теми дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження проведено у межах теми «Професійна мобільність учасників освітнього процесу в умовах реформування вищої освіти», номер державної реєстрації: 0122U200923. Тема дисертації затверджена Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 8 від 22.06.2022) та узгоджена бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (протокол № 3 від 30.06.2022 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертанткою детально досліджено проблему педагогічного партнерства, що дало змогу виділити і описати авторську полісуб'єктну різнорівневу модель ПП. Розроблена 4-суб'єктна модель педагогічного партнерства є досить оригінальною, оскільки виділяє управлінців в галузі освіти в окремий пласт, самостійний суб'єкт педагогічної взаємодії, який має свої унікальні функції, задачі, форми впливу на якість освітнього процесу. В галузі менеджменту освіти це досить сміливий, але цілком виправданий крок, обумовлений суттєвим посиленням управлінсько-методичного вектору в сучасній освіті.

Цінним, на нашу думку, є те, що в розробці системи управлінських впливів на розвиток педагогічного партнерства дисертантка спиралась на

результати попередньо проведеного ґрунтового дослідження реального стану розвитку педагогіки партнерства та виявлення основних причин, що перешкоджають розвитку і реалізації партнерської взаємодії в початковій школі. Все це було враховано дослідницею у виділенні провідних організаційно-педагогічних умов ефективного управління розвитком педагогічного партнерства. Так, зокрема, другою умовою було визначено «випереджальний характер управлінських впливів задля усунення проблем в реалізації педагогічного партнерства або антипроблемність».

Представлення управління розвитком педагогічного партнерства у вигляді системи управлінських впливів (що забезпечують реалізацію виділених організаційно-педагогічних умов ефективного управління розвитком ПП), на нашу думку, є цілком виправданим і грамотним з теоретичної точки зору і цінним з практичного боку, оскільки дозволяє представити управління не лише феноменально (як явище, фактор впливу на розвиток ПП), а і процесуально (як діяльність, що передбачає серію поступальних дій, які позитивно впливають на розвиток педагогічного партнерства в початковій школі). Таким чином, завдяки представленню управління як через ряд організаційно-педагогічних умов, так і через систему управлінських впливів (на реалізацію цих умов) цілісно проблема управління розвитком ПП в даному дослідженні вирішується як на теоретико-узагальнюючому, так і на практично-діяльнісному рівні.

В дисертації чітко визначено інструментарій дослідження, розроблено струнку систему критеріїв та показників реалізованості педагогіки партнерства в діяльності вчителів початкової школи, на базі чого детально охарактеризовано чотири рівні розвитку педагогічного партнерства вчителів молодших класів (низький, середній, достатній та високий), хоча можна було б обмежитись трирівневою структурою розвитку.

Повнота викладу в наукових публікаціях, відсутність порушень академічної доброчесності. Основні наукові результати дисертаційного дослідження висвітлено в достатній кількості публікацій у вітчизняних та закордонних наукових фахових видіннях (6 публікацій) та в інших наукових виданнях (7 публікацій).

Дисертаційна робота Стешиц І.В. перевірена на унікальність тексту за допомогою автоматизованої системи «Unichек», що не виявило порушень академічної доброчесності.

Упровадження результатів дослідження. Дослідно-експериментальна робота з перевірки організаційно-педагогічних умов управління розвитком педагогічного партнерства в умовах методичної роботи початкової школи була проведена на базі достатньої кількості (22) закладів освіти як державної, так і приватної форм власності із різних регіонів України із залученням значної

кількості респондентів (212 осіб). Результати здійсненого експериментального дослідження засвідчують ефективність розробленої системи управлінських впливів, в яких реалізуються основні організаційно-педагогічні умови управління розвитком педагогічного партнерства в умовах методичної роботи початкової школи. Результати дослідно-експериментальної роботи описано науково грамотно, коректно, що засвідчує ґрунтовність проведеного наукового пошуку та його відповідність провідним вимогам до педагогічних досліджень.

Оцінюючи зміст та основні положення дисертації, її завершеність та відповідність встановленим вимогам, констатуємо, що представлена на розгляд дисертація є результатом ґрунтовного багатопланового наукового дослідження, виконаного з дотриманням необхідних вимог до таких робіт в галузі «Освітні, педагогічні науки». Науковий апарат дослідження визначено науково грамотно і коректно. У змісті дисертації досить повно висвітлено сутність і зміст означеної наукової проблематики та описано хід і результати проведеного наукового дослідження. Дисертацію оформлено відповідно до вимог Міністерства освіти та науки України, що висуваються до такого виду робіт.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Не знижуючи загальної позитивної оцінки дисертації, вважаємо за доцільне висловити такі зауваження:

1. Недостатньо висвітлено в дисертації особливості управління розвитком педагогічного партнерства в сучасних умовах змішаного навчання, з урахуванням воєнного стану в країні та інших викликів сьогодення. Дистанційний формат взаємодії між усіма суб'єктами навчально-виховного процесу передбачає оновлення методів і форм управлінської взаємодії в межах методичної роботи початкової школи.
2. Більшого представлення, на нашу думку, потребує сутність і специфіка самої методичної роботи початкової школи, в межах якої реалізується система управлінських впливів на розвиток педагогіки партнерства. Форми і методи методичної роботи подані в дисертаційному дослідженні лише описово, варто ж було б показати їх цілісно у вигляді узагальнюючої схеми-таблиці.
3. В таблиці 2.2 на с.150 в представленій «Системі управлінських впливів на розвиток педагогічного партнерства» назва другої колонки «Форми методичної роботи» не відповідає подальшому змісту цієї колонки, в якій представлено швидше «Етапи управління»: інформаційно-аналітичний, мотиваційно-цільовий, планово-прогностичний та ін., ніж самі форми методичної роботи (колективні

та індивідуальні), які подані всередині таблиці як її змістове наповнення. До того ж, варто було б більш розширено представити ці форми методичної роботи, детально зазначивши: які саме колективні та індивідуальні форми методичної роботи реалізовувались на тому чи іншому етапі управління розвитком педагогічного партнерства в межах методичної роботи початкової школи. (Подібне є і в таблиці 2.3 на с.156).

4. У роботі не вистачає унаочнення основних напрацювань даного дослідження у вигляді узагальнюючих схем і таблиць.
5. Цінним практичним напрацюванням з проблеми даного наукового дослідження стали б підготовлені у вигляді окремого видання методичні рекомендації директорам закладів освіти з управління розвитком педагогічного партнерства в умовах методичної роботи початкової школи (на основі представлених в п.3.3. методичних рекомендацій, але із доповненням необхідними практичними матеріалами (анкетами, таблицями тощо).

Загальний висновок. Дисертаційна робота Стешиц Ірини Вікторівни «Управління розвитком педагогічного партнерства учителів в умовах методичної роботи початкової школи» є завершеною, цілісною науковою кваліфікаційною роботою, яка має наукову новизну, теоретичне і практичне значення, відповідає чинним вимогам, зокрема, «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016р. № 261 (зі змінами); «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. № 44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Офіційний опонент

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки та психології
Приватного вищого навчального закладу
«Український гуманітарний інститут»,
гарант освітньої програми
«Початкова освіта»

Тетяна ШЕСТАКОВА

